

Spis treści

Wstęp	9
-------------	---

1. Kulturowe źródła ładu instytucjonalnego w krajach nordyckich / 11

Władysław Kiwak, Marcin Brycz

1.1. Wprowadzenie	11
1.2. Ograniczoność modelu neoklasycznego	14
1.3. Źródła ładu instytucjonalnego	17
1.4. Podsumowanie	24

2. Majątek, wzrost gospodarczy i produktywność w krajach nordyckich z perspektywy rachunków narodowych / 27

Marcin Brycz

2.1. Wprowadzenie	27
2.2. Pomiar wzrostu gospodarczego	30
2.3. Pomiar wartości majątku	33
2.4. Majątek a wzrost gospodarczy i produktywność	38
2.5. Podsumowanie	42

3. Model polityki rynku pracy w krajach nordyckich wypracowany po kryzysie bankowym z lat 1990–1993 i europejskiej recesji z przełomu lat osiemdziesiątych i dziewięćdziesiątych XX w. / 43

Ewa Ignaciuk

3.1. Wprowadzenie	43
3.2. Podstawowe założenia nordyckiej polityki rynku pracy	44
3.2.1. Dania	47
3.2.2. Szwecja	49
3.2.3. Finlandia	51
3.2.4. Norwegia	52
3.2.5. Islandia	54
3.3. Rola układów zbiorowych w regulowaniu stosunków pracy	56
3.4. Wpływ polityki rynku pracy na aktywizację rynku pracy	60
3.4.1. Dania	60
3.4.2. Szwecja	62
3.4.3. Finlandia	63
3.4.4. Norwegia	64
3.4.5. Islandia	65
3.5. Podsumowanie	66

4. Finanse publiczne krajów nordyckich na przełomie XX i XXI w. / 69

Dariusz Filar

4.1. Wprowadzenie	69
4.2. Przyczyny i przebieg nordyckiego kryzysu bankowego w latach 1990–1993	72
4.3. Szwecja – od konsolidacji fiskalnej do nowej ramy instytucjonalnej finansów publicznych	75
4.3.1. Destabilizacja finansów publicznych w latach 1991–1994 i program konsolidacji fiskalnej w latach 1995–1998	75
4.3.2. Ustanowienie pułapu wydatków budżetu państwa od 1997 r.	79
4.3.3. Cel długookresowy sektora finansów publicznych	80
4.3.4. Wymóg zrównoważenia budżetów samorządów lokalnych	81
4.3.5. Rada Polityki Fiskalnej	82
4.4. Finlandia – utrata równowagi w finansach publicznych i wysiłki na rzecz jej przywrócenia w związku z przystąpieniem do Unii Gospodarczej i Walutowej	84
4.4.1. Głęboka destabilizacja finansów publicznych w latach 1991–1994	84
4.4.2. Konsolidacja finansów publicznych i reforma instytucji fiskalnych od 1995 r.	86
4.4.3. Finanse publiczne Finlandii po 2000 r.	88
4.5. Norwegia – wydobycie ropy naftowej z Morza Północnego jako kluczowy czynnik wpływający na politykę fiskalną państwa	89
4.5.1. Pierwsze dwa dziesięciolecia eksploatacji ropy naftowej z Morza Północnego	89
4.5.2. Nowe podejście do dochodów z ropy naftowej – utworzenie <i>Oljefondet</i> (norweskiego funduszu naftowego)	91
4.5.3. Dążenie do poprawy efektywności sektora publicznego	93
4.6. Dania – pragmatyzm w dostosowywaniu polityki fiskalnej do zmiennych wyznań	94
4.6.1. Dwukrotna reorientacja w finansach publicznych w latach siedemdziesiątych i osiemdziesiątych XX w.	94
4.6.2. Regulacje kredytowe „diety kartoflanej” po 1986 r.	97
4.6.3. Keynesowskie narzędzia walki z bezrobociem od 1993 r.	98
4.6.4. W przededniu globalnego kryzysu finansowego i w jego trakcie	100
4.6.5. Fundusze emerytalne jako długookresowy stabilizator finansów publicznych	101
4.7. Islandia – współzależność kryzysu bankowego i globalnego kryzysu finansowego jako przyczyna załamania finansów publicznych	102
4.7.1. Prywatyzacja banków islandzkich na przełomie XX i XXI w.	102
4.7.2. Upadek banków jako zasadniczy czynnik destabilizacji finansów publicznych	105
4.7.3. Przedłużone konsekwencje upadku ICESAVE dla finansów publicznych	106
4.8. Wnioski	108

5. Redystrybucja podatkowa w krajach nordyckich / 111*Grzegorz Szczodrowski*

5.1. Wprowadzenie	111
5.2. Podstawowe parametry podatkowe krajów nordyckich	112
5.3. Charakterystyka podatków od dochodów osobistych (PIT) i podatków od wartości dodanej (VAT) w krajach nordyckich	115
5.3.1. Szwecja	115
5.3.2. Norwegia	117
5.3.3. Finlandia	118
5.3.4. Dania	119
5.3.5. Islandia	121
5.3.6. Podsumowanie	122
5.4. Skuteczność wyrównywania dochodów przez podatki w krajach nordyckich	124
5.5. Perspektywa reform podatkowych w krajach nordyckich	126

6. Źródła dobrostanu w krajach nordyckich / 129*Ewa Ignaciuk, Władysława Kiwak*

6.1. Wprowadzenie	129
6.2. Pojęcie i istota dobrostanu	135
6.3. Edukacja jako źródło dobrostanu	142
6.4. Zasoby naturalne	147
6.5. Czas pracy i czas wolny	149
6.6. Podsumowanie	153
Bibliografia	157